

DOUBLE IMAGE PARASHAT NETZAVIM

Parashat Netzavim - Artscroll - Stone Chumash - 1086

⁹ You are standing today, all of you, before HASHEM, your God: the heads of your tribes, your elders, and your officers — all the men of Israel; ¹⁰ your small children, your women, and your proselyte who is in the midst of your camp, from the hewer of your wood to the drawer of your water, ¹¹ for you to pass into the covenant of HASHEM, your God, and into His imprecation that HASHEM, your God, seals with you today, ¹² in order to establish you today as a people to Him and that He be a God to you, as He spoke to you and as He swore to your forefathers, to Abraham, to Isaac, and to Jacob. ¹³ Not with you alone do I seal this covenant and this imprecation, ¹⁴ but with whoever is here, standing with us today before HASHEM, our God, and with whoever is not here with us today.

2 Stone Chumash

3 Renewal of the covenant. On the last day of his life, Moses gathered together every member of the Jewish people, from the most exalted to the lowliest, old and young, men and women, and initiated them for the last time into the covenant of God. What was new about this covenant was the concept of *responsibility* for one another, under which every Jew is obligated to help others observe the Torah and to restrain them from violating it. This is why Moses began by enumerating all the different strata of people who stood before him, and why he said (v. 28) that God would not hold

them responsible for sins that had been done secretly, but that they would be liable for transgressions committed openly (*Or HaChaim*). This is essential to the world view of the Jew, for it explains why one may not be apathetic to the shortcomings of others and why public desecrations of the Torah are the concern of every Jew of good conscience.

אברהם 3

הספק הא' הוא הגדול שבכלן שנתעצמו
להלחם בו חכמי דורנו זה במלכות
3 אראגון על ענין הברית הזה ומאמר הכתוב
4 שאמר ולא אתכם לבדכם אנכי כרת את הברית
5 הזאת וגו'. כי את אשר ישנו פה וגו' והוא כי
6 מי נתן כח לדור המדבר שעמדו רגליהם על
7 הר סיני ולייב את אשר יקמו מאחריהם במה
8 שאמרו נעשה ונשבע ולעברם בברית השם ית'
9 אלהיהם או השבע שבועה לאסור אסר על
10 נפשם אשר לא יבט עולם עד שחייבו אותם
11 בכל דברי התורה והברית אשר כרתו ולהעניש
12 לזרעם אחריהם כמו שיראה מזה הכתוב ובכל
(אירוסות ד' ר"ו)

4 Stone Chumash

14. And with whoever is not here. The covenant was binding even on unborn generations who were not present to enter into it, because parents and children are like trees and their branches. Just as the potential of all branches is contained in the parent tree, so future generations are contained, as it were, in the parents who will give birth to them, and are bound by the parental covenant. Alternatively, all Jewish souls were present at this covenant, just as they were at Sinai when the Torah was given. Only the bodies were not yet born. (R' Bachya).

6 אברהם חיים קלם - (א"ת)

ואין לומר שהגמרא רוצה לומר, שכיון שהקב"ה הוא כול-יכול לכן יכול הוא לדון כל אחד לחוד, ובכל זאת בסקירה אחת, כי ברור הוא, שאין חז"ל דנים על דרכי ביצוע המשפט של הקב"ה - אית' הוא דן בראש השנה אלף אלפי רבבות אנשים ביחד (בסקירה אחת) ובכל זאת אינו מסיח דעתו מכל פרט ופרט של כל יחיד (כבני מרון), כי אין לנו מושג מדרכי פעולתו של הקב"ה, שהוא כול-יכול, ואין אצלו מגבלות של דרכי אנוש, אלא הקב"ה נתן לנו השגה רק בתוצאות פעולתו, אבל לא בדרך איך הוא פועל. ואם כן "כבני מרון" ר"בסקירה אחת" אינם תיאור של דרכי פעולת המשפט, אלא הן שתי בחינות בדין ראש-השנה - איך מופעל עלינו הדין ביום זה. ור' נחמן בר יצחק מדייק מהמשנה ששתי הבחינות מוזכרות במשנה, לאמור - ששתי בחינות פועלות יחד, היינו משלימות זו את זו. נפרש בעה"ש את שתי הבחינות בדין, ואיך משלימות הן זו את זו.

7

הבחינה השניה של הדין היא "בסקירה אחת" - הקב"ה סוקר את כולם יחד. זהו יסוד שני, הפן השני, של המיוחדות של כל אחד. תכלית הבריאה מושגת בשלימות רק על ידי שיתוף של כל התפקידים המיוחדים של כל היחידים יחד. ארז"ל (יבמות סב.) אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף, פירש רש"י: אוצר הנשמות ששמו גוף. ואיתא בספרים הקדושים שאוצר הנשמות הזה הוא גופו של אדם הראשון שכלל את כל הנשמות, כי כל הנשמות הן פרטים בעבודה הכללית של אדם הראשון. רק אחרי שכל הנשמות יצאו לפועל ויכולות לתרום את חלקן בשלימות העבודה של כלל ישראל - יכול לבוא משיח צדקנו שיביא את כלל ישראל אל המדרגות הגדולות בשלימות.

5 אור עולם - ר"ה

ולכן מפסיקים בפרשת נזבים כדי שלא להסמיך את הקללות לר"ה כי בפרשת נזבים - השנה שקודם ר"ה כבר מרגישים את ההתחדשות והזכרה של ר"ה, כנ"ל. וביוון שבפרשה זו כבר מרגישים את ההזרה של ר"ה, יש לפרש את הפסוקים המדברים בענין הברית שנעשה עם כלל ישראל לענין היום של ר"ה, כמו שנבאר. הפסוק בראש הפרשה מונה את בני ישראל לדרך כלל ודרך פרט. "אתם נזבים היום כלכם", ואחר כך מונה הפרטים, וראשיכם שנייכם, וקנייכם, ושוטריכם, כל איש ישראל, כי בר"ה נידונים בתורה כלל, וגם כ"א בפרט, כדאיתא במשנה (ר"ה טז.) "בר"ה כל צאי עולס עונרין לפניו כנני מרון, שנאמר וכו', ולהלן בגמ' (שם טז.) "וכולן נסקרים בסקירה אחת", בפרט והכלל כולם עונרים לפניו, אתם נזבים היום - לפני ה' אלוקיכם", וכלכם, הכלל וגם הפרטים - "כל איש ישראל".

All levels of existence are unified like a single individual, and all reality is called Adam HaGadol, Greater Man. Though each limb of a man has its unique character, all the limbs unify into a single individual, each connected to the other and completing the other to the point where, if any one were missing, it would be considered a lack in the whole. So also all aspects of reality on all of their innumerable levels are structured like an individual man, each tied to the other and completing one another and forming a complete whole like the limbs of a body....¹

The "organ" of greater creation in which the capacity for free will resides is man. Since man is the essence of this greater creation, the sages call creation Adam HaGadol, Greater Man.³

Adam HaGadol is composed of all of existence throughout all of time, as an individual is made up of his youth through his old age.

11 - I b. d. pg. 153

We originally set ourselves the goal of linking our experience of being with that of previous generations, so that we could recognize our continuity with the past; this would allow us access to their depths of prophecy and understanding, which are otherwise closed to us. What we have discovered is that, though we are very different from them in the nature of our experience, we are united through the task of creating Adam HaGadol. Adam HaGadol is all of creation throughout history viewed as a maturing individual. As each generation faces the unique challenges of its day, makes choices, and grows, Adam HaGadol develops.

The generation of the desert was called *dor deah*, the generation of knowledge.¹⁷ These Jews experienced a constant awareness of the presence of the Creator and their own depth of being. They lived the head of Adam HaGadol. We live in the time of *ikvus Meshicha*, the heels of the Messiah;¹⁸ we are the heel of Adam HaGadol. The heel is characterized as that part of the body farthest removed from the source of life in a person. It is unaware of itself and insensitive even to the world which impinges upon it. The insensitivity of the heel mirrors the nature of our experience of reality under Roman domination.

לפי מה שהוסבר לעיל, הדברים מאירים לנו, כי הבחינה של "יכולן נסקרין בסקירה אחת" שהיא הדיון על השותפות בעבודת כלל ישראל כוללת כל הדורות. לכן דנים על כל מעשה ומעשה של כל יחיד - מה הן ההשלכות על העבר, כלומר עד כמה הם ממשיכים את עבודת האבות, ומשלימים את העבודה של הדורות שעברו, או ח"ו עד כמה שקילקלו את מה שבנו הדורות שעברו, הרי עבודת כל הדורות היא שרשרת נמשכת והולכת, אשר כל דור הוא טבעת בשרשרת זו, ואם חסרה או גיווקה טבעת אחת - זה פוגע בהמשכיות כל השרשרת.

מאותה סיבה הקב"ה משקיף גם על העתיד כדי לדון על ההווה, כדי לשפוט עד כמה כל מעשה ומעשה של כל יחיד מהווה צעד נוסף לקראת השלמת התכלית בשרשרת הדורות. כל דור ודור ותפקידו בקירוב הגאולה, ומתוך צירוף כל המעשים של כל הדורות תבוא הבריאה לשלימותה בבוא משיח צדקנו. רז"ל מלמדים אותנו בברכת זכרונות את האחריות הכבדה הרובצת על כל יחיד, ועל כל מעשה שלו לקירוב תכלית הבריאה.⁸

א. קודם חטאו של אדה"ר, היו כל הנשמות כלולות בו, כידוע, ואילו לא חטאו הרי רק הוא ועזרתו מגיעים לתכלית הבריאה, כי בהגיע השבת כבר ה' מגיע העוה"ב. נמצא דכל תוכן הבריאה ה' כלול בו ועזרתו, ובימים א', ובבחינה א' (איסור אכילת עץ הדעת). ע"י החטא נתפרט תוכן הבריאה לפרטים הרבה. תחת יום א' נתפרט זמן העבודה לששת אלפי שנה (כבר ביארנו משי"כ הגר"א בליקוטים שבי"הל אור"י כי ו' אלפי שנה הי"י ששת ימי בראשית עצמם). תחת אחד, נתפרטו בני"א הבוחרים למיליונים ודורות הרבה, וכן תחת בחירה א' שהיתה ראוי' לגלות כבודו ית', עד כדי להגיע אל תכלית הבריאה, נהיו בחירות לבלי מספר בכל א' מבני"א.

ארו"ל (מדרש רבה שמות מ, ג) "מה שהיה כבר נקרא שמו ונודע אשר הוא אדם (קהלת ו, י) ... עד שאדם הראשון מוטל גולם, הראה לו הקב"ה כל צדיק וצדיק שעתיד לעמוד ממנו. יש שהוא תלוי בראשו של אדם, יש שהוא תלוי בשער, ויש שהוא תלוי במצחו, ויש בעיניו, ויש בחוטמו, ויש בפיו וכו'. ותדע לך בשעה שהיה איוב מבקש להתוכח עם הקב"ה, ואמר (איוב כג, ג"ד) מי יתן ידעתי ואמצאהו וגו' אערכה לפניו משפט. הקב"ה משיבו - אתה מבקש להתוכח עמי, (שם לת, ד) איפה היית ביסדי ארץ. מה איפה, אמר רבי שמעון בן לקיש, אמר ליה הקב"ה: איוב, אמור לי איפה שלך (עץ יוסף בשם הערוך: עיקר השורש שלך) באיזה מקום הייתה תלוייה, בראשו או במצחו או באיזה אבר שלו. אם יודע אתה באיזה מקום הייתה איפתך - אתה מתוכח עמי. הוי - איפה היית".

איוב רצה להבין את מר גורלו, למה הוטל עליו לסבול ייסורים כה גדולים. ואמר לו הקב"ה זה תלוי בתפקידו המיוחד שהורשע באדם הראשון. אם יוכל לדעת מה חלקו המיוחד בתיקון הבריאה - יוכל להבין את כל מה שעובר עליו.

אולם הקב"ה העלים ידיעה זו מאתנו, אפילו למשה אבי כל הנביאים לא נתגלה, כאשר רצה לדעת למה צדיק ורע לו, והקב"ה השיב לו לפי דעת ר' מאיר (ברכות ז.) "וחנותי את אשר אחון" - זה למעלה מבינת אדם, כי אילו האדם היה יודע זאת, היה מתבטל הרבה מקשי הנסיון.⁴

כאמור לעיל, שלימות הבריאה מושגת על ידי צירוף עבודת כל הנשמות, שהן יחד משלימות את דמות דיוקנו השלם של האדם הכללי, שהוא כלל ישראל, או כפי

לשון רז"ל "כנסת ישראל" - הכינוס וצירוף נשמות כל ישראל. הרי אין היחיד יכול לקיים את תר"ג מצוות, שהן משלימות תר"ג איבריו הרוחניים של האדם, יש מצוות שמוטלות על המלך, על הכהן, על הלוי, או חיובן תלוי במקרה מסוים, אבל על ידי צירוף עבודת הכלל יש כוללם שותפות בקיום התר"ג מצוות.

יסוד זה של השותפות מטיל אחריות גדולה על כל יחיד, כי אם אינו ממלא את חלקו המיוחד כראוי הרי מחבל הוא בכל שותפיו, כי רק הוא יכול לתרום לשלימות כלל ישראל את חלקו המיוחד.⁵

מאיך גיטא, שותפות זו נותנת לכל אדם זכות גדולה ועצומה, כי הוא מקבל חלק בשלימות כלל ישראל, שלימות הכלל נזקפת על חשבוננו. וזכותו כפולה ומכפלת בחשבון נשמות כל ישראל.⁶

זהו אופן הדיון של "יכולן נסקרין בסקירה אחת" כי כדי להבין את חשיבות מעשיו של כל יחיד, צריך לסקור אותם יחד עם המעשים של כלל ישראל.

חלקו ושותפותו של כל אחד בעבודת כלל ישראל אינו מתיחס רק אל עבודת דורו, אלא אל עבודת כלל ישראל מראשית היווסדו עד בוא משיח צדקנו. זה מוצא את ביטויו בדיון ראש השנה, כפי שתיארו רז"ל בהקדמה לברכת זכרונות, כפירוש רמח"ל וצ"ל במאמר החכמה (בפרק מלכויות וזכרונות שופרות):

"אתה זוכר - הוא סדר הדין. והנה הדין נעשה בהשקפה על כל העבר ההווה והעתיד, וזהו אתה זוכר מעשה עולם - והוא העבר... אתה זוכר את כל המפעל - ההווה... הכל גלוי וידוע - העתיד... וצריך להבין, למה סדר הדין של שנה זו דורש שהש"ת יסקיף על כל העבר מבראשית, ועל כל העתיד עד סוף כל הדורות. לכאורה הדין הוא על המעשים של השנה שעברה.

After the ninety-eight curses that Bnei Yisrael heard at the end of Ki Savo, they were devastated and questioned whether they could possibly withstand such terrible punishments. Moshe Rabbeinu encouraged them with the opening words of this week's parashah: "אתם נצבים היום כלכם" — Today you are all standing. Although you have sinned many times, all of you still stand today before Hashem.

Was Moshe trying to minimize the severity of the Divine reproof or imply that it was only a threat that would not be carried out? Furthermore, how could Moshe say that all were alive and well despite their sins, when in fact tens of thousands had perished in the Desert?

Rather Moshe's intention was to assure the Jewish people that the purpose of the curses was not to wreak vengeance on them for their sins, but to insure their survival as a nation. And, therefore he told them collectively — kulchem — you still stand today. After all the sins and all the punishments, the tzibbur (community) is eternal. The concept of death does not exist with respect to the community. Those who perished died not as individuals, but as a part of Knesses Yisrael, which is eternal, and therefore they still survive.

Conversely, one who separates himself from the community and says, "I will do as I see fit," will not be forgiven

and will be utterly destroyed. Our relationship to Hashem is only through the tzibbur. The Torah was not given to individuals; nor were the covenants made with individuals. Our relationship to Hashem is as members of Knesses Yisrael. Rambam (Hilchos Teshuvah 3:24) classifies an apikores (heretic) as one who keeps all the mitzvos but separates himself from the Jewish people. Without a link to Klal Yisrael, there can be no link to Hashem and Torah.

Elisha offered to pray for the childless Shunamite woman on Rosh Hashanah. But she responded, "I dwell amongst my nation." Rabbi Chaim Shmulevitz explains her response: "Don't single me out, for the power of the tzibbur is greater even than the prayer of God's chosen prophet."

Although each individual must be concerned with his personal judgment on Rosh Hashanah, as a tzibbur we dress up and eat as a sign of confidence that Hashem will exonerate us as members of the klal. The Ten Days of Repentance are days for intensifying our link to the tzibbur. For that reason, every individual during that period has the same assurance that his entreaties to Hashem will be heard that the tzibbur does year round. During those days the individual and the tzibbur become one.

25 מהרה-נצח ישראל - י"א

ידעתי את מאוביו עד כאן, ור"ל כי בודאי הברית שכתב עם אברהם לא סר, שהרי לא נתן גבול וקץ לברית היה רק אמר לברית עולם, ואחר שכן נצח למה יהיה בטל הברית בשביל דור אחד או שנים שחטאו ויהיה בטל הברית מורע אברהם שעדיין לא נולדו, לכן אמר בפרשת אתם נצבים (יברים כ"ט) ולא אתכם לבדכם אנכי כורת את הברית הזאת כי את אשר ישנו פה וגו', ומעתה איך אפשר שיכרות ברית עם אשר לא נולדו עדיין ואינם בעולם, אבל הדבר ברור לפי שברית ברית עם אברהם מצד שהוא התחלת האומה ככלל, וכן בישראל הוא אומר שאין כורת ברית עמהם מצד שהם פרטים אלא רק מצד האומה דהיינו עם ישראל, ודבר זה כולל אותם שהם עתה לפניו וכן אותם שנוולדו אחר כך שכולם הם אומה ישראלית עליהם, ומאחר שכן הוא איך יתכן לומר כי הפרטים אשר חטאו יבטלו הברית אשר היה על על האומה הכללית, לא מצד אשר הם אלו הפרט רק מצד הכלל בלבד, והתבאר לך כי

שם אמת נצבים

א"נ היום כולכם כו. כי הכלל ישראל לנוס עומדין לפני הקב"ה והעצודם רק לכל פרט לבטל ענינו אל הכלל. זה היום הוא בכל יום ויום. וגם נאמר שכי נחורם חסם נצבים. וקפם אומם חסון לצד כי חסם הפסק לרנני לא ה"י כוונר זלם נחורם. ועל זה יכולין כל תרעט"ם לחזור נחשונם כי החטא רק נחורם שפירש וכללות ישראל ולכן יכול לחזור נחורם כוונרם ליושם חנותי חס"ח.

הקב"ה ממליכים את הקב"ה למלך על כל

הבריאה, וכמו שאמרו נגמ' (ר"ה עו.) "אמרו לפני מלכיות כדי שחמליכוני עליכם", וזהו עיקר קביעות היו"ט, ולכן קבעו חז"ל לומר הברכה של קדושת היום שחוממים בו "מקדש ישראל ויום הזכרון" יחד עם הפקוקים של מלכיות, כמו שאמר ר"ע במשנה (ר"ה לב.) "יכולל מלכיות עם קדושת היום ומקוע", כי עיקר קדושת היום הוא מה שזיוס זה ממליכים את הקב"ה. ומלכיות שייך דוקא על הכלל, קדוע שאין מלך בלא עם, והנחנו סמוכין לזה מהתורה, ע"י דברינו בחלק מועדים (לקטת אלול חות ז'). וידוע מש"כ הר"ר בונם שר"ה הוא נצביתם מש"כ (מלכים ב' ד - יג) "במחן עמי אנכי יושבת", היינו שהסגולה לזכות בדין היא שהיחיד יכולל את עמנו במחן כלל ישראל. וזהו מה שנאמר כאן "כלכם",

22 - דברי ימים קב"ה

וי"ל הענין ע"פ משנת בספה"ק שהיום קאי על יומא דדינא, ראש השנה, בו אתם נצבים כולכם לפני ה' אלקיכם. ומרומו באומרו אתם נצבים היום כולכם, העצה שנתנה התורה ליהודי העומד קודם ר"ה ואינו יודע איך יכנס ליום הק' הזה, שעצתו היא ע"י כולכם, וכדאי במדרש תנחומא על פסוק זה, אתם נצבים היום, מה היום מאפיל ומאיר אף אתם בזמן שאפלה לכם אני מאיר לכם, אימתי בזמן שתהיו כולכם באגודה אחת. ע"ז שיהודי מקושר לצבור ומבטל א"ע אליהם, אין שורים עליו דינים, כמאחז"ל (ברכות מג:) כל בי תרי לא מזקי, שרק על היחיד שייך דינים, אבל על צבור אין דינים כי כח הצבור ממתיק הדינים.

23

וזהו מאמר רבי עקיבא ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה, שלכאור' למה דוקא ענין זה הוא כלל גדול בתורה. אלא כי זהו היסוד לכל התורה כולה, וזהו הכח ליהודי בכל הזמנים, בזמנים הקדושים ובזמנים הירודים ביותר, ע"י שיהודי מאחד עצמו עם כלל ישראל, בשם כל ישראל, שאז בכח הרבים הרי הם בבחי' בנים, והרחמנות עליהם היא כרחם אב על בנים. וזהו אומרו בלשון אתם נצבים היום כולכם, כי כאשר אתם כולכם אז הרי אתם נצבים, בעמידה וקופה ואיתנה לפני ה' אלקיכם ביומא דדינא. וכמד"א מהאר"י הק' שקודם כל תפלה צריך לקבל על עצמו ואהבת לרעך כמוך, וכש"כ לפני ראש השנה יום הדין הדרך היא בכח האחדות ע"י שיהודי מקבל על עצמו ואהבת לרעך כמוך.

ומי' יש דין גם על
היחידים, על כל סוג וסוג בתורת יחיד כפי
מעלתו ותפקידו, "ראשיכם" - עליהם יש
דין אם הנהיגו את הציבור כראוי, ואם
מיחו על מה שצריך לתחום, וכן כל יחיד
ויחיד נצט "לפני ה' אלתיכם", לפי תפקידו
כנ"ל (ועי' ברייתא ד"ה וטעם ראשיכם).

30 תיקון ס' - פ"ג

וי"ל הענין ע"פ מש"כ ביסוד העבודה (ח"ד
פ"א) בשם האר"י הק', שאינו דומה אדם מיום
בריאת אדם והלאה, ואין אדם אחד יכול לתקן מה
שתבירו מתקן. והיינו שלכל אדם יש את השליחות
העליונה שלו לתקן דבר מיוחד, שבעבור זה הורידוהו
העולם העליון למטה לעוה"ז, ואף אדם אחר מיום
בריאת העולם אינו יכול לתקן את אשר עליו לתקן.
וי"ל שע"ו קאי ענין ראה אנכי נותן לפניכם: היום
ברכה וקללה, דלא איירי על קיום המצוות ועניני
שכר ועונש, אלא על השליחות המיוחדת ותפקיד
האדם בעולמו. הברכה הגדולה ביותר היא כאשר
יהודי ממלא את שליחותו העליונה ומתקן אותו ענין
שבעבורו ירד לעולם, והקללה היא אם אינו מתקן
את שליחותו המיוחדת, שהוא צובד ועמל בכל
שבעים שנותיו ואת השליחות שנועדה לו לא תיקן.

31 והנה הקב"ה הוא טוב ומטיב וברא את העולם
כדי להעניק מטובו לברואים, ומזמין לו לאדם את
התנאים המביאים אותו למלא שליחותו בעולם, וע"ז
אמר ראה אנכי נותן לפניכם היום וגו' את הברכה
אשר תשמעו, פי' כל מה שאני נותן לפניכם, כל

ההנהגה שהקב"ה מנהיג את האדם, וכל תנאי החיים
שהאדם נותן בהם, הכל עשוי כדי שיהודי יוכל למלא
את השליחות שבעבורה ירד לעולם. שאין אדם יודע
מה היא שליחותו המיוחדת, אלא כמא"כ ראה אנכי
נותן לפניכם היום, שיראה ויתבונן בכל התנאים
הסובבים אותו, שאת הכל נתן לו הקב"ה במטרה
אשר תשמעו, כי הקב"ה הטוב והמטיב נתן לו את
כל תנאי החיים הללו שדוקא על ידם יוכל למלא
את שליחותו בעולם. והווי' את הברכה אשר
תשמעו, שנאמר בלשון אשר ולא אם, דהיינו
שהקב"ה נותן את כל התנאים רק בשביל ברכה,
שימלא שליחותו בעולם. ורק אם לא תשמעו או
הר"ז קללה, אבל מטרתם היא אשר תשמעו.

"לפיכך נברא אדם יחידי, ללמדך שכל המאבד נפש אחת מישראל מעלה עליו
הכתוב כאילו איבד עולם מלא" (סנהדרין לו). ומסיימת המשנה (שם): "לפיכך כל
אחד ואחד חייב לומר בשבילי נברא העולם". ופירש רש"י: "חשוב אני כעולם מלא,
לא אטרד את עצמי מן העולם בעבירה אחת, וימשוך ממנה". - יסוד זה "בשבילי
נברא העולם" צריך להרתיע את האדם מלחטוא, כי איך יאבד עולם מלא בשביל
עבירה אחת. ("כל המאבד נפש אחת מישראל" מתיחס בעיקר אל האדם עצמו, שלא
יאבד את נפשו על ידי עבירה).

28 רז"ל חייבו את כל אדם לומר "בשבילי נברא העולם". פירוש אמירה זו הוא -
להיות חדור בכל עת מהכרה זו ולחיות על פיה, כי זהו ערכו האמיתי של האדם, ורק
כך מכיר האדם את עצמו, ולפי זה יודע להעריך את הערך האמיתי של העולם
סביבו, שהוא תפקידו ואתגר בשבילו למלא אותו בתוכן - יעשה אותו לעולם מלא.
חז"ל מלמדים אותנו כי כל אדם הוא מבחינתו "אדם הראשון" - אדם יחיד
ומיוחד, אשר כל העולם נברא בשבילו, לאמור - האדם המיוחד הזה צריך לראות
בכל העולם כלים ואמצעים עבור עבודת השי"ת המיוחדת שלו. כשהוא ממלא את
תפקידו - הוא ממלא את כל הכלים בתוכו, והם מגיעים ליעדם. כי אם "משתמש מן
העולם רק להיות לסיוע לעבודת בוראו - הוא מתעלה, והעולם עצמו מתעלה עמו"
(מסילת ישרים פ"א). לכן נברא האדם יחידי כדי להדגים לנו יסוד גדול זה. ולא
כשאר כל הבריות שנבראו כל מין ומין במספר רב.

29 המשנה בסנהדרין משיכה: "ולהגיד גדולתו של הקב"ה שאדם טובע כמה
מטבעות בחותם אחד - כולם דומים זה לזה. ומלך מלכי המלכים הקב"ה טובע את
אדם בחותמו של אדם הראשון, ואין אחד מהם דומה לחברו". תפקידו המיוחד של
כל אחד כלול הוא בתפקידו הכללי של אדם הראשון. לכן בחותמו של אדם הראשון,
שבו נוצר כל אחד, מושרש התפקיד המיוחד של כל אחד ואתן.
בחינת הדין של "כבני מרון" היא, שכל אדם נידון לחוד לפי התפקיד המיוחד
שלו, כאילו היה רק הוא יחידי בעולם - עד כמה הוא מילא את החיוב "בשבילי
נברא העולם", להיות אחראי לכל העולם כולו, למלאותו בתוכן הרוחני המיוחד
לתפקידו. לאור אחריות כבדה זו החובקת את כל העולם, דנים אותו בראש השנה,
אם - ועד כמה - הוא יזכה בשנה הבאה לתוספת סייעא דשמיא להמשך מילוי
תפקידו זה, או ח"ו לצמצום.

32 ובתוך כל התנאים שהקב"ה נותן לכל אדם
למען יוכל למלא את יעודו המיוחד בעולם, נכללים
תכונות הנפש שהקב"ה נותן לכל יהודי באשר הוא,
שיש שנותנים להם תכונות נפש טובות ויש שנותנים
להם תכונות רעות, מדות ושבעיות ותאוות רעות.
ולכאורה האדם עומד ותוהה למה נגרע חלקו שאותו
מעמידים בנסיונות קשים וכל מהותו נמשכת לרע,
אבל האמת היא כמובא מהבעש"ט ז"ע שכל מדה
רעה שנותנים לאדם מתנה היא מן השמים, כי אין
רע יורד מן השמים, וכשמתעוררת לאדם אהבה רעה
הרי בשורשה זו טובה מן השמים, שיוכל להעלות
את מדת האהבה לאהבת ה' אהבת ישראל ואהבת
התורה, וכן בכל המדות שנותנים לאדם מן השמים
מתנה המה להביאו לקראת תכלית הטוב. כל
התכונות שניתנו לאדם מן השמים, הן אם חננו אותו
במדות ותכונות טובות, ובין כשנותנים לו תכונות
רעות, שרשם ממקור הטוב, כי לצורך תיקון נשמתו
צריך דוקא לתכונות אלו ע"י שיעלה אותם לשרשם,
ואלמלי מידות ותכונות אלו לא היה יכול להגיע
לתיקונו השייך לשורש נשמתו.

והנה צדיקי אמת אמרו שהאות לדעת מה היא השליחות המיוחדת שלו, מהו הענין שבעבורו ירד לעולם לתקנו, הוא הדבר שהיצה"ר מתגבר עלין ביותר, זהו סימן שבעבור זה ירד לעולם. וכמו שאמרו שהדבר שיהודי אינו יכול להתגבר עליו בשום אופן כי אם במסירות נפש אות הוא שזו השליחות שעליו לתקן בעולם, ועוד איתא בתורת אבות, שיכול להיות שיהודי יגיע לעולם העליון לאחר אריו"ש ועסק בתורה ועבודה, וישאלו אותו מה עשית ופעלת בעולם הזה, הרי כל מה שעשית לא היה בענין הנדרש ממך, שהיה עליך לפעול במטרה העיקרית שלך, וטבע האדם שאינו מוכן לעשות דברים שלמענם הוא צריך למסי"ג, להקריב ולמסור את כל הישות שלו.

וכן שייך ענין זה כלפי כל המאורעות העוברים על איש יהודי, שקול ה' מדבר אליו מתוך כל המאורעות, בין הטובים ובין הרעים, אם רואה אדם שיסורים באין עליו, מכולם צריך לשמוע את הקול דודי דופק עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם. וזהו את הברכה אשר תשמעו, שע"י ששומע לדבר ה' הקורא אליו מתוך המאורעות העוברים הן על כלל ישראל והן על כל אחד בפרטות, הריהו מתדבק להשי"ת שוהו מקור הברכה. והקללה אם לא תשמעו אם ח"ו אינו מטה לבו לשמוע לקול ה' הדופק מתוך כל המאורעות.

זה ענין קול השופר שהוא קול ה' הקורא בראש השנה לכל איש יהודי לחזור אל מקורו ושרשו.

- Summary:
- Collective Level:
 - Individual's responsibility toward the collective whole
 - Emphasis on unity
- Individual Level:
 - Total dedication to ones mission
 - Eradicating the bad, elevating the good.
- Rosh Hashanah Themes:
 - Kingship:
 - Prerequisite of unity
 - Remembrances:
 - Past, present and future- implication of actions
 - Shofar:
 - The return to oneself
- Covenant for all generations:
 - Collective whole
 - Benefit to the future

וכמ"ש הרמב"ם (תשובה פ"ג) אע"פ שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב, רמז יש בו, כלומר, עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה. והיינו שזו קריאה מיוחדת פעם אחת בשנה. קול ה' היוצא מהשופר קורא ליהודי עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם, כי אם על חטאים עוד יכולים לשוב בתשובה, אבל כאשר ימי ושותיו עוברים עליו בתרדמה הרי לא תועילנו התשובה כדי להשיב ימי ושותיו שעברו בתרדמה. וזו סגולת ועבודת היום, וזו המצוה לשמוע את קול שופר. להקשיב לקול ה' הקורא ליהודי בקול השופר כדי שיכנסו הדברים באוני לבבו. וזה מרומז גם בפסוק וישמעו את קול ה"א מתהלך בגן לרוח היום, דא יומא דדינא, ביום זה שומע איש יהודי את קול ה' היוצא מהשופר. ויתחבא האדם ואשתו, שהאדם אינו שם לבו ומתחבא ומתחמק מהקריאה לעשות המהפכה הדרושה בחייו. ויקרא ה"א אל האדם ויאמר לו איכה, מה נח"י ממך, אשר גם כר"ה שהנך שומע את קולו ית"ש ע"י השופר הנך מתחבא ובורח.

ואיתא בספיה"ק שופ"ר ר"ת שרש פורה ראש ולענה, היינו שהשופר מעורר לאיש יהודי שיעקור מקרבו את השורש פורה ראש ולענה של הרע, כי הלא אפשר ויתכן שיהודי יעבוד את השי"ת כל ימי חייו ואת שורש הרע לא יעקור מעצמו, לזה בא קול השופר לזרוז ולעוררו ע"ז. כן איתא שופ"ר מלשון שפרו מעשיכם, היינו שבקול השופר נכללו ב' קריאות, הן בסור מרע לעקור את השורש פורה ראש ולענה, והן בעשה טוב שפרו מעשיכם וברית לא תופר. לכל יהודי יש ענין מיוחד בסור מרע וענין מיוחד בעשה טוב השייכים לשורש נשמתו, שבשבילם ירד לעולם, והיצה"ר משקיע את כל הכוחות שיהודי יהי כמו ישן ונרדם בענינים אלו שהם הנקודה העיקרית שלו, וע"ז קורא אליו קול השופר עורו ישנים משנתכם. וזהו ענין לשמוע קול שופר, פ"י לשמוע את הקריאה שהקב"ה קורא אל איש יהודי ביום הזה.

1. ויש דין מענה בחזק: נ"ן אבר רב הונא
2. יבר כפן מפבילין אותו על דעת בית דין
3. שאי קמ"ל דרובת תא לו וכן לאדם
4. שלא בפניו תניא י"בין לאדם שלא בפניו
5. ואין חבין לאדם שלא בפניו מהו דתיבא עובר ב"בכ"ס בדרפקרא נידא ליה ה"א

שייכות כהם מ"י כמות המעשים כהם עד סוף כח הדורות. (ב) האקירה אם יכולים לקבל גם לנשים אלהיכם כוח רק על דבר כהוא רצו להם, אבל על דבר שסוף לו לטוב וטובה נודלי יסונים לקבל עליהם ולזכותם ולכן יכלו לקבל על הדורות הנאים לקיים כל האורח מפי שהאורח היא רק ליישר עם כמחזם ולקדוהן בדרך ישרה שלא ישחקו כהמחזם כהמחזם, ושיכא להשליח הכלים טוח מה שכתב פי אם כאלם כמ"ש (סימן ל' מו) ראה נחמי לפיך אם החיים ולא סמוך (כ) ונברה נחיים למתן מחיה אלה ורצח, ונאמר (סימן כד) ויזוט ה' לעשות אם כל האקיס האלה לפיכך לא כל היפנים וממ"ש (שם כה) ונדקס חסיס למי כי נמור לעשות אם כל האקיס האלה ורצח מקראות כלה, האם ים לסמם שטכנוח עליהם לתוש לפיכך סכנים להניאם למי הגש והגוף.